

NÉSTOR MAKHNO I VLADIMIR ILITX LENIN: ENTREVISTA HISTÒRICA

Néstor Makhno

www.cuba-urss.cult.cu

Extret de la Enciclopedia Anarquista, editada al 1971 a Mèxic pel grup Tierra y Libertad.

A l'estiu de 1918, quan Ucraïna va ser envaïda pels exèrcits austríac i alemany, Makhno va haver de marxar a la Rússia central i va aprofitar la seva estada a Moscou per entrevistar-se amb algunes de les personalitats més destacades i conversar sobre la lluita i la revolució que es desenvolupaven. Entre elles hi figura Lenin. L'entrevista fou preparada per Sverdlov, un dels membres més prominents del bolxevisme rus, del qual Lenin sempre atenia els consells, considerant-lo com el seu mestre. A l'època de l'entrevista, Sverdlov era el president del Comitè Executiu dels Soviets de Pan-Rússia, i concedint molta importància a la personalitat de Makhno, es va ocupar personalment de tot el necessari perquè aquest pogués entrevistar-se amb Lenin. La conversació va tenir lloc al Kremlin, davant d'Sverdlov, i va durar prop de dues hores.

Eus ací com la descriu el propi Makhno:

“Lenin, que s'interessava molt sobre el què passava a Ucraïna, ocupada pels exèrcits invasors, em va preguntar varies vegades sobre l'actitud dels camperols ucraïnesos, i sobretot, volia saber com havien rebut els camperols d'Ucraïna la consigna “tot el poder als soviets locals”. Li vaig explicar que els camperols van interpretar aquesta consigna a la seva manera. Segons ells, “tot el poder als soviets locals” volí dir que el poder, en tots els seus aspectes, s'havia de realitzar directament amb el consentiment i voluntat dels treballadors; que els soviets dels diputats, obrers i camperols, locals i regionals, no eren altra cosa que les unitats coordinadores de les forces revolucionàries i de la vida econòmica, mentre durés la lluita que els treballadors sostenien contra la burgesia i els seus aliats, els socialistes de dretes i el seu govern de coalició.

- Vostè creu que aquesta interpretació és adequada? -em va preguntar.

- Sí -li vaig contestar.

- En aquest cas, el camperolat d'aquella regió està infestat per l'anarquisme.

- És que això és dolent?

- No vull dir això, sinó al contrari. Això em causaria alegria, ja que avançaria la victòria del comunisme sobre el capitalisme i el seu poder.

- Això és molt afalagador per a mi -vaig insinuar.

- No, no, torno a afirmar seriosament que un fenomen d'aquesta naturalesa en la vida dels camperols avançaria la victòria del comunisme sobre el capitalisme; però jo crec que aquest fenomen en el camperolat no és natural. L'han introduït a les seves files els propagandistes anarquistes i aviat pot ser oblidat. Fins i tot estic predisposat a creure que aquest esperit, no organitzat, al veure's sota els cops de la contrarevolució triomfant, ja ha

desaparegut.

Vaig advertir a Lenin que un gran cap no podia ser pessimista ni escèptic, i després de conversar sobre varis temes em va preguntar què pensava fer a Moscou. Al que li vaig contestar que no tenia intenció de quedar-me en aquella capital sinó de tornar a Ucraïna.

- Vostè anirà a Ucraïna clandestinament? -em va preguntar.

- Sí -li vaig contestar.

Lenin, dirigint-se al senyor Sverdlov, va dir:

- Els anarquistes sempre estan disposats a tota classe de sacrificis; són abnegats, però també cecs i fanàtics. Deixen escapar el present per un futur llunyà.

Tornant-se cap a mi em va pregar que no em donés per al·ludit en aquestes paraules.

- A vostè, company -va afegir- el considero com un home de realitats, que està preocupat pels problemes actuals. Si a Rússia tinguéssim almenys una tercera part d'aquesta classe d'anarquistes, nosaltres, els comunistes, estariem disposats a col·laborar amb ells sota certes condicions, en pro de la lliure organització de la producció.

Vaig advertir que començava a estimar a Lenin, al que fins feia poc havia considerat com el culpable de la destrucció de totes les organitzacions anarquistes de Moscou, el que fou la senyal per destruir les d'altres moltes capitals de Rússia. En el meu interior començava a avergonyir-me de mi mateix i buscava ràpidament una contestació adequada. Li vaig dir el següent:

- Tots els anarquistes aprecien molt la revolució i les seves conquestes. Això ens demostra que en aquest sentit tots som iguals.

- Vostè no em digui això -va contestar rient Lenin-. Nosaltres coneixem als anarquistes tan com els coneix vostè mateix. La majoria d'ells, o no pensen res sobre el present, o pensen ben poc, tot i la gravetat. I per un revolucionari és vergonyós no prendre resolucions positives sobre el mateix. La majoria dels anarquistes pensen i escriuen sobre el pervenir, sense entendre el present. Això és el que ens separa a nosaltres, els comunistes, dels anarquistes.

Al pronunciar aquesta última frase, Lenin es va aixecar de la cadira, i passejant-se pel despatx, va afegir:

- Sí, sí: els anarquistes són forts en les idees sobre el pervenir, però en el present no trepitgen terreny ferm i són deplorables, ja que no tenen res en comú amb aquest present.

A tot això vaig contestar-li a Lenin que jo era un camperol semianalfabet i que sobre aquell assumpte enredat dels anarquistes, tal com ell m'ho exposava, jo no sabia discutir. Però li vaig dir:

- Les seves afirmacions, company Lenin, de que els anarquistes no comprenen el present i que no tenen cap relació amb ell, són equivocades. Els anarcocomunistes d'Ucraïna o del sud de Rússia, com dieu vosaltres els comunistes bolxevics, ja han donat masses

proves que demostren la seva compenetració amb el present. Tota la lluita revolucionària del poble ucraïnès contra la Rada Central d'Ucraïna s'han dut a terme sota la direcció de les idees anarcocomunistes i també, en part, sota la influència dels socialistes revolucionaris, els quals -s'ha de dir la veritat- al lluitar contra la Rada Central, tenien finalitats molt diferents a les nostres. En els pobles d'Ucraïna quasi no existeixen bolxevics, i allí on n'hi ha alguns, la seva influència és nul·la. Quasi totes les Comunes Agrícoles han estat creades per iniciativa dels anarcocomunistes. La lluita armada del poble d'Ucraïna contra la reacció i, molt especialment, contra els exèrcits expedicionaris austríacs, alemanys i hongaresos, fou iniciada i organitzada sota la ideologia i direcció dels anarcocomunistes. La veritat és que vosaltres, tenint en compte els interessos del vostre partit, trobeu inconvenients per reconèixer-ho; però tot això són fets innegables. Vosaltres sabeu molt bé la qualitat i capacitat combativa de tots els destacaments revolucionaris d'Ucraïna. No en va heu subratllat el valor amb el que aquells destacaments han defensat les nostres conquestes revolucionàries. Doncs bé: més de la meitat d'ells anaven a la lluita sota la bandera anarquista. Els caps de destacament Makrousov, Nikiforoba, Cheredniak, Garen, Chernyak, Lunyev i molts altres la relació dels quals seria massa llarga, són anarquistes comunistes. No parlo de mi personalment, com tampoc del grup al qual pertanyo, sinó d'aquells destacaments i batallons voluntaris per la defensa de la revolució, els quals han estat creats per nosaltres i no poden ser desconeguts pels vostres alts comandaments de la Guàrdia Roja. Tot això demostra com són d'equivocades les vostres manifestacions, company Lenin, de que nosaltres, els anarquistes, som incorregibles i dèbils en el "present", tot i que ens agrada molt pensar en el pervenir. Això dit demostra a tots, i també a vostè, que nosaltres, els anarcocomunistes, estem compenetrats amb el present, treballem en ell, i precisament en la lluita busquem l'apropament al futur, sobre el qual pensem molt i seriosament. Sobre això no hi pot haver dubtes. Això és, precisament, tot el contrari de la opinió que tenen vostès de nosaltres.

En aquell moment vaig mirar al president del Comitè Central Executiu dels Soviets, Sverdlov, el qual havia envermellit.

Lenin, desplegant els braços, em va dir:

- Pot ser que jo estigui equivocat.

- Sí, sí -vaig advertir; en aquest cas vostè té aquestes opinions sobre els anarquistes perquè està molt mal informat de la realitat a Ucraïna, i perquè encara té pitjors informacions sobre el paper que nosaltres juguem en la mateixa.

- Pot ser. Jo no ho nego. Tot home pot equivocar-se i molt especialment en una situació com en la que ens trobem en aquests moments -va dir Lenin, acabant la conversació sobre el tema".

Pel to, en certa manera respectuosa, amb que Lenin va conversar amb Makhno, es podria pensar que el moviment encapçalat per aquest últim seria, com a mínim, respectat, tot i que no fomentat; però el propi Lenin va ordenar unes vegades i consentí altres que el moviment makhnovista i qualsevol altra manifestació anarquista fossin implacablement aixafats. Aquest odi cap a l'anarquisme es va manifestar de forma histèrica en Leon Trotski, que fou el real organitzador de la implacable repressió que va sofrir el moviment anarquista rus. Milers d'anarquistes i simpatitzants van ser aniquilats ja des d'abans de la lluita que la makhnovitxina va sostenir contra les forces cegues dels exèrcits bolxevics.